Jaarverslaggeving 2017

Stichting Dag- en Woonvoorzieningen Verstandelijk Gehandicapten in Westelijk Noord-Brabant

SDW

INHOUDSOPGAVE **Pagina**

5.1	**Jaarrekening 2017**	1
5.1.1	Balans per 31 december 2017	2
5.1.2	Resultatenrekening over 2017	3
5.1.3	Kasstroomoverzicht over 2017	4
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	5
5.1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2017	12
5.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	20
5.1.7	Specificatie ultimo boekjaar onderhanden projecten en gereed gekomen projecten	21
5.1.8	Overzicht langlopende schulden ultimo 2017	22
5.1.9	Toelichting op de resultatenrekening over 2017	23
5.2	**Overige gegevens**	29
5.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	30
5.2.2	Nevenvestigingen	30
5.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	31

5.1 JAARREKENING 2017

5.1 JAARREKENING

5.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatsbestemming)

	Ref.	31-dec-17	31-dec-16
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	13.042.669	10.812.993
Financiële vaste activa		337.971	0
Totaal vaste activa		13.380.640	10.812.993
Vlottende activa			
Debiteuren en overige vorderingen	2	1.516.002	3.023.695
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	3	245.227	490.017
Liquide middelen	4	8.702.871	11.086.411
Totaal vlottende activa		10.464.100	14.600.123
Totaal Activa		23.844.740	25.413.116

	Ref.	31-dec-17	31-dec-16
PASSIVA		€	€
Eigen vermogen	5		
Kapitaal		22	22
Bestemmingsreserves		14.781.920	13.993.652
Totaal eigen vermogen		14.781.942	13.993.674
Voorzieningen	6	984.619	1.130.999
Langlopende schulden	7	156.440	1.192.728
Kortlopende schulden			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	3	0	0
Overige kortlopende schulden	8	7.921.739	9.095.715
Totaal Passiva		23.844.740	25.413.116

5.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	2017	2016
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	11	47.873.083	45.570.038
Subsidies (exclusief WMO en Jeugdzorg)	12	202.781	180.945
Overige bedrijfsopbrengsten	13	426.775	500.346
Som der bedrijfsopbrengsten		48.502.639	46.251.329
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	14	33.686.525	32.409.813
Afschrijvingen op materiële vaste activa	15	1.531.347	1.585.196
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	16	0	0
Overige bedrijfskosten	17	12.316.110	12.010.526
Som der bedrijfslasten		47.533.982	46.005.535
BEDRIJFSRESULTAAT		968.657	245.794
Financiële baten en lasten	18	-180.389	-59.195
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		788.268	186.599
Buitengewone baten en lasten		0	0
RESULTAAT BOEKJAAR		788.268	186.599

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:	2017	2016
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsfonds Reserve aanvaardbare kosten	1.272.394	99.969
Bestemmingsreserve project Doen	-200.170	-149.675
Bestemmingsreserve 25 jarig bestaan feest SDW	0	-140.407
Bestemmingsreserve expertise-ontwikkeling afd. Behandeling	-31.956	-5.070
Bestemmingsreserve risico productie afspraak	0	0
Bestemmingsreserve PBL	-72.000	-75.000
Bestemmingereserve rentevergoeding leningen	-180.000	206.782
Bestemmingsreserve uitvoering Meerjarenbeleidplan	0	250.000
	788.268	186.599

5.1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	Ref.		2017		2016
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			968.657		245.794
Aanpassingen voor :					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen 1)	1	1.419.423		1.585.205	
- desinvesteringen materiële vaste activa		111.929		0	
- mutaties voorzieningen 2)	6	-146.380		466.555	
			1.384.972		2.051.760
Veranderingen in vlottende middelen:					
- vorderingen 3)	2	1.508.877		-1.888.300	
- vorderingen/schulden uit hoofde van bekostiging 4)	3	244.790		-409.961	
- kortlopende schulden (excl.schulden aan kredietinstellingen)	8	-1.364.468		694.099	
			389.199		-1.604.162
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			2.742.828		693.392
Ontvangen interest	18	41.067		3.859	
Betaalde interest	18	-222.640		-83.800	
			-181.573		-79.941
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			2.561.255		613.451
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen materiële vaste activa	1	-3.510.536		-2.064.562	
Investeringen financiële vaste activa		-337.971		0	
Desinvesteringen materiële vaste activa	1	0		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-3.848.507		-2.064.562
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen		0		0	
Aflossing langlopende schulden	7.	-1.096.288		-106.289	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-1.096.288		-106.289
Mutatie geldmiddelen			-2.383.540		-1.557.400
Stand geldmiddelen per 1 januari			11.086.411		12.643.811
Stand geldmiddelen per 31 december			8.702.871		11.086.411
Mutatie geldmiddelen	4.		-2.383.540		-1.557.400

Het kasstroomoverzicht is opgesteld conform de indirecte methode.

Nadere toelichting

1) Voor 2017 bestaande uit reguliere afschrijvingen € 1.419.422, extra afschrijvingen i.v.m. economische levensduur € 111.929.

2) Voor 2017 bestaande uit mutaties Voorziening reorganisatie- en veranderkosten(- € 138.714) voorziening loondoorbetaling bij ziekte (-€ 186.127), voorziening jubileumuitkeringen medewerkers (€101.681), voorziening ORT (- €279.395) en voorziening verlieslatende contracten (€245.000).

3) Voor 2017 bestaande uit mutaties vorderingen op debiteuren (-€524.897), fitness- en fietsenplan (- € 3.360), ziekengeld (-€17.043), overige vorderingen (-€84.086), overige nog te ontvangen bedragen (-€17.548) vooruitbetaalde bedragen (€34.387), nog te facturen bedragen (- €0), vorderingen gemeenten (€738.189), en waarborgsommen (€17.227).

4) Financieringsverschil 2015 € 4.269 en 2016 € 485.748, correctie voorgaande jaren € 4.392, ontvangst 2015 € 4.269 en 2016 €490.140 , financieringsverschil 2017 € 245.227 . Voor 2017 per saldo een afname van € 244.790.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Activiteiten

Stichting Dag- en Woonvoorzieningen Verstandelijk Gehandicapten in Westelijk Noord-Brabant (verder SDW) is statutair en feitelijk gevestigd in Roosendaal aan Bovendonk 9 en is geregistreerd onder KvK-nummer 41105368. De activiteiten van de stichting bestaan uit het zonder winstoogmerk aanbieden van huisvesting, begeleiding, verzorging en diensten, alsmede van semi-, trans- en extramurale ondersteuning van personen met een beperking, die daar aantoonbaar behoefte aan hebben.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi en vanuit hier de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655, Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).
De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Stelselwijziging

SDW heeft besloten de Voorziening Groot onderhoud op te heffen.
Na de stelselwijziging worden onderhoudskosten als last genomen in het jaar dat het onderhoud wordt verricht.
De waarde van de voorziening per 1-1-2016 is toegevoegd aan het Eigen Vermogen per 1-1-2016.
De dotatie en ontrekkingen aan de voorziening over 2016 zijn verwerkt in de resultatenrekening 2016 en het Eigen Vermogen per 31-12-2016.
In onderstaand overzicht is het effect op resultaat en vermogen weergegegevn:

	Eigen Vermogen		**Impact stelselwijziging**		**Na stelselwijziging**	
Stand 1 januari 2016	€	12.334.837	€	1.472.238	€	13.807.075
Resultaat	€	273.701	€	-87.102	€	186.599
Stand 31 december 2016	**€**	**12.608.538**	**€**	**1.385.136**	**€**	**13.993.674**

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar op de waardering van de voorziening Groot Onderhoud na.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2016 zijn indien nodig geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2017 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

SDW heeft een oordeel gevormd en schattingen en veronderstellingen gemaakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.
De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van SDW het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

* voorziening jubilea
* voorziening ORT
* voorziening loondoorbetaling ziekte
* voorziening verlieslatende contracten

Verbonden rechtspersonen

SDW heeft geen verbonden rechtspersonen.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Algemeen

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen. Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van zorginstelling SDW.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa wordt gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief, rekening houdend met de restwaarde. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, rekening houdend met de restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 2,5%.
- Machines en installaties : 5%.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 5% - 20%.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

SDW beschikt over vastgoed waar zorg wordt verleend waarop aanspraak bestaat. Voor dit vastgoed zijn in 2011 de bekostigingsregels aangepast. Volledige nacalculatie van kapitaallasten van vergunningsplichtige investeringen is vervangen door prestatiebekostiging. Hierbij geldt een gefaseerde overgang met een overgangstermijn tot en met 2017.

In 2017 waren er geen aanwijzingen om aanvullende bijzondere waardeverminderingen toe te passen. De reeds bestaande afwijkingen op boekwaarden zijn specifiek toe te wijzen naar panden waarbij de toekomstige dekking voor de kapitaallasten niet gedekt kunnen worden uit toekomstige inkomsten.

Vervreemding van vaste activa
Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële instrumenten
In de jaarrekening van SDW zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: Overige vorderingen , Liquide middelen, Langlopende schulden, Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen.

Initiële waardering
Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd. Indien financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, worden de effectieve rente en eventuele bijzondere waardeverminderingsverliezen direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Overige vorderingen
Overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen
Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.
De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Bepaling reële waarde
De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

<u>Bijzondere waardevermindering financiële activa</u>
Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.
Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betalingen door een debiteur, herstructurering van een aan de onderneming toekomend bedrag onder voorwaarden die de onderneming anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.
Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de onderneming worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risicokenmerken.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de onderneming historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de ondernemingsleiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.
Een bijzonder waardeverminderingsverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.
Verliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.
Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Liquide middelen
Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

<u>Voorziening reorganisatie en veranderkosten</u>
In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de herinrichting in 2015 noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de stichting.

<u>Voorziening loondoorbetaling bij ziekte</u>

Deze voorziening is gevormd ter dekking van de salariskosten die betrekking hebben op het langdurige ziekteverzuim (ziekteperiode > 1 jaar). Ultimo boekjaar wordt, op basis van de openstaande ziektegevallen, de hoogte van de voorziening vastgesteld.

<u>Voorziening jubileumuitkeringen medewerkers</u>
De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 0,75% voor 12,5 jaar jubileum en 1,51% voor de overige jubileadata.

<u>Voorziening verlieslatende contracten</u>
Voor een locatie is een voorziening verlieslatend contract gevormd i.v.m. hoge (huur)lasten in verhouding tot de inkomsten.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorziening Onregelmatigheidstoeslag (ORT)
De ontwikkelingen en met name de rechtszaken in 2016 hebben helder gemaakt dat in ieder geval voor werknemers die structureel onregelmatig werkten, er een verplichting tot nabetaling van de ORT bestaat. Ultimo 2016 was deze verplichting in de balans opgenomen. In 2017 zijn reeds uitbetalingen verricht aan medewerkers in dienst. Het resterend saldo is beschikbaar voor medewerkers uit dienst die ook aanspraak maken op een vergoeding.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.
Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.
Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

SDW maakt jaarlijks afspraken met de zorgkantoren voor de financiering van haar dienstverlening. Budgetaanpassingen uit oude jaren, die in het boekjaar zijn geconstateerd, worden aan het huidige boekjaar toegerekend. SDW sluit overeenkomsten af met gemeenten voor levering van WMO- en Jeugdzorg. De opbrengsten uit de geleverde zorg worden verantwoord rekening houdend met de geldende contractafspraken en eventuele productieplafonds.

Opbrengsten
Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.
Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.
De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling. Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Pensioenen

SDW heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij SDW. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. SDW betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe, strengere, regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In januari 2018 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 103%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 128%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 11 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. SDW heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. SDW heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en financiële lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden ontvangen (te ontvangen) en aan derden betaalde (te betalen) interest.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat SDW zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door SDW gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van SDW voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Bij het bepalen van de Wmo-omzet en of Jeugdwet-omzet heeft SDW de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals hiervoor opgenomen. Met ingang van 2015 is als gevolg van de transitie een deel van de toenmalige AWBZ en ZVW zorg overgeheveld van de zorgkantoren respectievelijk de zorgverzekeraars naar de gemeenten ('decentralisatie').Als gevolg van deze decentralisatie is er vanaf 2015 sprake van een bepaalde mate van omzetonzekerheden. Overeenkomstig de landelijke en gemeentelijke uitingen van de overheid heeft hierbij continuïteit van zorgverlening voorop gestaan. Dit heeft gevolgen die leiden tot inherente onzekerheden en schattingsrisico's met betrekking tot onderhanden werk per einde boekjaar in deze omzet van instellingen, die naar beste weten zijn geschat door de raad van bestuur van SDW en verwerkt in de jaarrekening, maar die tot nagekomen effecten kunnen leiden in volgend jaar. Hieraan ligt een aantal zaken ten grondslag, waaronder het feit dat per gemeente andere producten zijn afgesproken en separate voorwaarden gelden (tijdige aanwezigheid van een geldige beschikking, woonplaatsbeginsel, feitelijke zorglevering, retourberichten iWmo, overeengekomen social return, specifieke bevindingen uit controle van de verantwoordingen. Daarnaast is er gestreefd naar een finale afrekening resp. landelijke verantwoording van de zorg aan alle gemeenten waar de stichting een contracteringsrelatie mee heeft op basis van het landelijke ISD-protocol. Niet alle gemeenten hebben hiermee ingestemd. Dit kan ertoe leiden dat de verantwoorde omzet ter discussie kan worden gesteld. De wijze waarop de individuele gemeenten overgaan tot afwikkeling en vaststelling is op dit moment nog niet bekend, echter de raad van bestuur heeft deze mogelijke effecten naar beste weten geschat en verwerkt in deze jaarrekening waar mogelijk en wijst op het resterende inherente risico terzake dat kan leiden tot nagekomen financiële effecten in 2018 of later.

WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

5.1.4.4 Grondslagen van segmentering

In de jaarrekening 2017 heeft geen segmentering plaatsgevonden in verband met integrale aansturing van de verschillende zorgactiviteiten.

5.1.4.5 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.
Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt :	**31-dec-17**	**31-dec-16**
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	6.708.709	5.698.349
Machines en installaties	3.168.026	2.056.015
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	3.161.632	2.933.665
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	4.302	124.964
Totaal materiële vaste activa	13.042.669	10.812.993

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :	**2017**	**2016**
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	10.812.993	10.260.020
Bij: investeringen	3.761.028	2.138.178
Bij: herwaarderingen	0	0
Af: afschrijvingen	1.531.351	1.585.205
Af: extra afschrijvingen i.v.m. economische levensduur	0	0
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	0
Af: terugname geheel afgeschreven activa	-2.902.116	0
Bij: totaal afschrijving geheel afgeschreven activa	2.902.116	0
Af: desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	13.042.669	10.812.993

Toelichting:
Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatie-overzicht onder 5.1.6. In toelichting 5.1.7 zijn overzichten opgenomen voor de onderhanden en gereedgekomen projecten. De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 5.1.8.

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	**31-dec-16**
	€	€
Lening administratiekantoor de Viersprong	337.971	0

		31-dec-17
		€
Kortlopend deel van de vordering (< 1 jr.)	.	165.612
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)		172.359
Hiervan langlopend (> 5 jaar)		0

Met Stichting Administratiekantoor Landgoed de Viersprong is een huurcontract afgesloten voor De Beeklaan 2 te Halsteren, een woonvoorziening voor 27 clienten.
Voor de bewoning was een verbouwing noodzakelijk. SDW heeft een bedrag van € 650.000 ter beschikking gesteld wat middels een korting op de huur in periode 2016-2019 (4 jaar) terugbetaald wordt.
Korte termijn: < 1 jaar € 165.612
Middellange termijn: < 5 jaar € 172.359

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

2. Vorderingen en overlopende activa

De specificatie is als volgt :	**31-dec-17**	**31-dec-16**
	€	€
Vorderingen op debiteuren	258.449	783.346
Nog te factureren bedragen	0	0
Nog te factureren WMO	737.276	681.294
Nog te factureren Jeugdwet	330.328	1.124.499
Overige vorderingen:		
Waarborgsommen	42.005	24.778
MKSA-Fitness- en fietsenplan	6.651	10.011
Ziekengeld	6.474	23.517
Overige vorderingen	0	84.086
Vooruitbetaalde bedragen:		
Overige vooruitbetaalde bedragen	109.484	249.284
Nog te ontvangen bedragen:		
Te ontvangen incasso's	3	0
Overige nog te ontvangen bedragen	25.332	42.880
Totaal vorderingen en overlopende activa	1.516.002	3.023.695

Toelichting:
De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

Vorderingen op debiteuren
De daling van de vorderingen op debiteuren en nog te factureren Jeugdwet betreft grotendeels de vermindering van de achterstand in betalingen door de gemeenten voor cliënten die zorg ontvangen vanuit de WMO en Jeugdwet; dit betreft een bedrag van € 1,2 miljoen. Er is een voorziening oninbare vorderingen getroffen voor een totaal bedrag van € 25.973 betreffende 75% van de vorderingen ouder dan 180 dagen en 25% van de vorderingen tussen 120 en 180 dagen.

Overige vorderingen
De mutatie in overige vorderingen betreft transitorische posten 2017.

Overige vooruitbetaalde bedragen
De overige vooruitbetaalde bedragen betreffen de vooruitbetaalde softwarelicenties eind 2017.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

3. Vorderingen en schulden uit hoofde van WLZ bekostiging

	2015	2016	2017	totaal
	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	4.269	485.748	0	490.017
Financieringsverschil boekjaar	0	0	245.227	245.227
Correcties voorgaande jaren	0	4.392	0	4.392
Betalingen/ontvangsten	4.269	490.140	0	494.409
Sub-totaal mutatie boekjaar	-4.269	-485.748	245.227	-244.790
Saldo per 31 december	0	0	245.227	245.227
Stadium van vaststelling (per erkenning):		c	a	

a= interne berekening
b= overeenstemming met zorgverzekeraars
c= definitieve vaststelling NZa

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar	2017	2016
	€	€
Wettelijk budget aanvaardbare kosten 2017	34.186.900	34.606.392
Af: ontvangen voorschotten	33.972.579	34.140.115
Af: overige ontvangsten	0	0
Totaal financieringsverschil	214.321	466.277

	2017	2016
	€	€
Subsidieregeling extramurale behandeling 2017	134.099	220.598
Af: ontvangen voorschotten	105.649	206.172
	28.450	14.426

	2017	2016
	€	€
Subsidieregeling overgangsregeling kapitaallasten 2017	16.341	31.914
Af: ontvangen voorschotten	13.885	26.869
	2.456	5.045

4. Liquide middelen

De specificatie is als volgt :	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Bankrekeningen	8.646.536	11.030.842
Kassen	56.335	55.569
Totaal liquide middelen	8.702.871	11.086.411

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

PASSIVA

5. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:	**31-dec-17**	**31-dec-16**
	€	€
Kapitaal	22	22
Bestemmingsreserves	2.887.934	3.398.842
Bestemmingsfondsen	11.893.986	10.594.810
Totaal eigen vermogen	14.781.942	13.993.674

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:	**Saldo per 1-jan-2016**	**Resultaat-bestemming**	**Overige mutaties**	**Saldo per 31-dec-2016**
	€	€	€	€
Kapitaal	22	0	0	22
Totaal kapitaal	22	0	0	22

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:	**Saldo per 1-jan-2017**	**Resultaat-bestemming**	**Overige mutaties**	**Saldo per 31-dec-2017**
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves:				
Bestemmingsreserve projecten 2013	285.631	0	285.631	0
Bestemmingsreserve projecten	590.325	-200.170	-285.631	675.786
Bestemmingsreserve 25 jarig bestaan feest SDW	0	0	0	0
Bestemmingsreserve expertise-ontwikkeling afd. Behandeling	294.930	-31.956	0	262.974
Bestemmingsreserve risico productie afspraak	1.000.000	0	0	1.000.000
Bestemmingsreserve PBL	730.000	-72.000	0	658.000
Bestemmingsreserve Stichting Anton Willemenfonds	41.174	0	0	41.174
Bestemmingsreserve Meerjarenbeleidsplan	250.000	0	0	250.000
Bestemmingsreserve rentevergoeding leningen	206.782	-180.000	26.782	0
Totaal bestemmingsreserves	3.398.842	-484.126	26.782	2.887.934

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:	**Saldo per 1-jan-2017**	**Resultaat-bestemming**	**Overige mutaties**	**Saldo per 31-dec-2017**
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten:	10.594.810	1.272.394	-26.782	11.893.986
Totaal bestemmingsfondsen	10.594.810	1.272.394	-26.782	11.893.986

Toelichting:

De bestemmingsreserves voor projecten zijn samengevoegd en betreffen o.a. programma DOEN. De bestemmingsreserve expertise-ontwikkeling afd. Behandeling is bestemd voor ontwikkelkosten en leerstoel bij Tranzo. Bestemmingsreserve risico productieafspraak dient voor de onzekerheid voor te maken productieafspraken bij uitbreiding capaciteit. De bestemmingsreserve PBL is voor de uitvoering van de CAO-afspraak inzake PBL-uren overgangsregeling 45+.
Voor de uitvoering van het meerjarenbeleidsplan is een bestemmingsreserve gevormd. In 2017 werden de leningen bij de BNG afgelost, voor de te betalen rente was een bestemmingsreserve gevormd.
De bestemmingsreserve Stichting Anton Willemenfonds werd in 2011 gevormd op basis van het niet collectieve vrije resultaat, dat alleen mag worden aangewend voor specieke doeleinden.

6. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:	**Saldo per 1-jan-2017**	**Dotatie**	**Onttrekking**		**Saldo per 31-dec-2017**
	€	€	€		€
Voorziening reorganisatie- en veranderkosten	138.714	0	138.714		0
Voorziening loondoorbetaling bij ziekte	237.544	81.089	267.216		51.417
Voorziening jubileumuitkeringen medewerkers	445.346	245.290	32.434		658.202
Voorziening ORT	309.395	0	279.395		30.000
Voorziening verlieslatende contracten	0	245.000	0		245.000
Totaal voorzieningen	1.130.999	571.379	717.759	0	984.619

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:

		2017
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	.	102.620
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)		881.999
Hiervan langlopend (> 5 jaar)		738.204

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

PASSIVA

Toelichting per categorie voorziening:

Voorziening reorganisatie- en veranderkosten

De voorziening diende ter dekking van de in 2014 gestarte reorganisatie en ten behoeve van de kosten voor een sociaal plan in verband met de afbouw van personeel en de kosten voor de implementatie van noodzakelijke organisatorische veranderingen en hiermee samenhangende processen. De voorziening is eind 2017 opgeheven.

Voorziening loondoorbetaling bij ziekte

Deze voorziening is ter dekking van de salariskosten die betrekking hebben op de loondoorbetaling in het tweede ziektejaar bij langdurig ziekteverzuim. Ultimo 2017 wordt, op basis van de openstaande ziektegevallen, de hoogte van de voorziening bepaald op basis van nominale waarde.

Voorziening jubileumuitkeringen medewerkers (inclusief pensioenen)

Deze voorziening brengt de verplichting tot uitdrukking met betrekking tot dienstjubilieumuitkeringen. Jaarlijks worden de kosten van de betaalde dienstjubilieumuitkeringen ten laste van deze post gebracht. Utlimo boekjaar wordt de voorziening opnieuw berekend. Bij de voorziening jubileumuitkering medewerkers is rekening gehouden met een blijfkans en met de contante waarde met een discontovoet van 0,75% en 1,51%.

Voorziening Onregelmatigheidstoeslag (ORT)

De voorziening Onregelmatigheidstoeslag (ORT) betreft een voorziening gevormd voor nabetalingen inzake ORT over vakantiedagen over de jaren 2012 tot en met 2015.

Voorziening verlieslatende contracten

Voor een locatie is een voorziening verlieslatend contract gevormd i.v.m. hoge huurlasten in verhouding tot de opbrengsten kapitaallasten.

7. Langlopende schulden

De specificatie is als volgt :	**31-dec-17**	**31-dec-16**
	€	€
Schulden aan banken	156.440	1.192.728
Totaal langlopende schulden	156.440	1.192.728

Het verloop is als volgt weer te geven:	**2017**	**2016**
	€	€
Stand per 1 januari	1.284.016	1.390.305
Af: aflossingen	1.096.288	106.289
Stand per 31 december	187.728	1.284.016
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	31.288	91.288
Stand langlopende schulden per 31 december	156.440	1.192.728

Toelichting in welke mate de leningen als langlopend moet worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	31.288	91.288
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	156.440	1.192.728
Hiervan langlopend (> 5 jr.)	31.288	752.571

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden.
De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:
Er zijn geen zekerheden verstrekt voor de lening BNG.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

PASSIVA

8. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt :	**31-dec-17**	**31-dec-16**
	€	€
Crediteuren	1.315.433	1.570.807
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	31.288	91.288
Belastingen en sociale premies	1.386.347	1.211.781
Schulden terzake pensioenen	126.427	849.770
Nog te betalen salarissen	520.400	538.398
Vakantiegeld	1.093.549	970.340
Vakantiedagen	459.520	388.015
PBL-uren	2.160.601	1.999.854
Overige schulden:		
- overige nog te betalen kosten	604.568	1.237.420
Nog te besteden giften	93.988	84.778
Nog te betalen kosten:		
- rente	6.414	7.483
Overlopende passiva:		
- Transitievergoedingen	123.204	145.781
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	7.921.739	9.095.715

Toelichting:

Faciliteiten in rekening-courant

Op 12 juli 2017 is door de N.V. Bank Nederlands Gemeenten een kredietlimiet afgegeven.
Per 31 december 2017 bedraagt deze limiet € 1.300.000 en de rente EURIBOR plus 1,5%. Er zijn geen zekerheden gesteld.

Belastingen en sociale premies

Het bedrag betreft de nog te betalen loonheffing over de maand december 2017.

Nog te betalen salarissen

Dit betreft de te betalen salarissen over december en periode 13.

PBL-uren

Vanaf boekjaar 2017 wordt de waarde van de PBL-uren onder de kortlopende schulden gepresenteerd i.p.v. onder voorzieningen.

Overige nog te betalen kosten

De kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een looptijd van korter dan één jaar.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

PASSIVA

9. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Bankgaranties:

Jegens GGZ Westelijk Noord-Brabant
Afgegeven bankgarantie in verband met de huurverplichting betreffende het pand De Schans te Halsteren voor €50.202.

Jegens Woningstichting Bernardus
Afgegeven bankgaranties in verband met de huurverplichting betreffende het pand Ouwe Raedthuysplein 41 te Hoogerheide voor €40.560 en in verband met de huurverplichting betreffende het pand Kerkstraat 23-25 Te Oud Gastel voor €43.680.

Jegens Rabo Eigen Steen
Afgegeven bankgarantie in verband met de huurverplichting betreffende het pand Bovendonk 9 te Roosendaal voor €66.145.

Jegens Victorem Investments
Afgegeven bankgarantie in verband met de huurverplichting betreffende het pand woonlocatie 't Zand 9 te Roosendaal voor €105.000.

Jegens Stichting Onderwijsgebouw Zuiderdreef
Afgegeven bankgarantie in verband met de huurverplichting betreffende het pand Brede Voorziening De Markiezaten te Bergen op Zoom voor €10.326.

Jegens Kade 3 BV
Afgegeven bankgarantie in verband met de huurverplichting betreffende 8 woonlocaties Douanier te Roosendaal voor €16.800.
Afgegeven bankgarantie in verband met de huurverplichting betreffende bedrijfsruimte Douanier te Roosendaal voor €16.350.

Stg. Adm.kantoor Landgoed de Viersprong
Afgegeven bankgarantie in verband met de huurverplichting betreffende het pand woonlocatie Beeklaan 9 te Halsteren voor €50.000.

Earlstone & Partners BV
Afgegeven bankgarantie in verband met de huurverplichting betreffende het pand woonlocatie Zuidwal te Steenbergen voor € 65.000.

Huurverplichtingen
Voor huurcontracten van gebouwen bedragen de verplichtingen
tussen 0 - 1 jaar: €3.487.869
tussen 1 - 5 jaar: €11.549.933
langer dan 5 jaar: €15.979.044

Koffieautomaten
Voor koffieautomaten op diverse locaties bedragen de verplichtingen
tussen 0 - 1 jaar: €6.086
tussen 1 - 5 jaar: € 11.752
langer dan 5 jaar: € 554

Leaseverplichtingen
Voor leasecontracten van het wagenpark bedraagt de verplichting
tussen 0 - 1 jaar: €23.432
tussen 1 - 5 jaar: €52.580
langer dan 5 jaar: € 0

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

PASSIVA

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

10. Financiële instrumenten

Algemeen

SDW maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstelt aan kredietrisico, renterisico en kasstroomrisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de Raad van Bestuur van SDW een Treasurystatuut vastgesteld waarin het financieringsbeleid is vastgelegd. Daarnaast beschikt SDW over een liquiditeits- en investeringsbegroting die zijn vastgesteld door de Raad van Bestuur en goedgekeurd door de Raad van Toezicht. SDW handelt niet in financiële derivaten.

Kredietrisico

SDW loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder debiteuren en overige vorderingen, liquide middelen. Het kredietrisico is geconcentreerd bij meerdere partijen (waaronder gemeenten).
De blootstelling aan kredietrisico van de stichting wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke afnemers. Daarnaast houdt het management ook rekening met het risico op wanbetaling van verschillende soorten debiteuren.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden in principe aangehouden tot het einde van de looptijd. SDW heeft derhalve als beleid om geen financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Liquiditeitsrisico

De stichting bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet er op toe dat steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen van SDW te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft zodat SDW steeds kan blijven voldoen aan de overeengekomen convenanten.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen, langlopende - en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs-gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs-middelen, technische en administra-tieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	12.315.272	3.372.017	8.323.211	124.964	0	24.135.464
- cumulatieve herwaarderingen	-748.527	-174.850	0	0	0	-923.377
- cumulatieve afschrijvingen	5.868.396	1.141.152	5.389.546	0	0	12.399.094
Boekwaarde per 1 januari 2017	5.698.349	2.056.015	2.933.665	124.964	0	10.812.993
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	479.991	442.986	531.183	2.306.868	0	3.761.028
- correctie investering presentatie activagroep	1.035.471	913.517	478.542	-2.427.530	0	0
- afschrijvingen	499.251	207.694	712.477	0	0	1.419.422
- correctie afschrijving presentatie activagroep	0	0	0	0	0	0
- impairment 2017	0	0	0	0	0	0
- *terugname geheel afgeschreven activa*						
.aanschafwaarde	524.422	364.910	2.012.784	0	0	2.902.116
.cumulatieve herwaarderingen			0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	524.422	364.910	2.012.784	0	0	2.902.116
- *desinvesteringen*						
aanschafwaarde	20.714	93.406	181.079	0	0	295.199
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	14.863	56.608	111.798	0	0	183.269
per saldo	5.851	36.798	69.280	0	0	111.929
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	1.010.360	1.112.011	227.967	-120.662	0	2.229.676
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	13.285.598	4.270.204	7.139.073	4.302	0	24.699.177
- cumulatieve herwaarderingen	-748.527	-174.850	0	0	0	-923.377
- cumulatieve afschrijvingen	5.828.362	927.328	3.977.441	0	0	10.733.131
Boekwaarde per 31 december 2017	**6.708.709**	**3.168.026**	**3.161.632**	**4.302**	**0**	**13.042.669**
Afschrijvingspercentage	2,5%-10%	5,0%-10%	10,0%-20%	0,0%		

5.1.7. SPECIFICATIE ULTIMO BOEKJAAR ONDERHANDEN PROJECTEN EN GEREED GEKOMEN PROJECTEN

5.1.7.1 SPECIFICATIE ULTIMO BOEKJAAR ONDERHANDEN PROJECTEN

Projectgegevens					Investeringen				Goedkeuringen			
							t/m 2017					
Num-mer	Brief-nummer	Datum	Omschrijving	WTZi-type	t/m 2016	2017	gereed	onder-handen	Nominaal bedrag	Index	Aangepaste goedkeuring	Jaar van oplevering
					€	€	€	€	€	€	€	
1307			Project Steenbergen (Zuidwal)		71.986	711.104	783.090	0	0	0	0	
1319			De Viersprong (Beeklaan)		51.948	1.221.133	1.273.081	0	0	0	0	
n.t.b.			Project Markiezaten		1.030	3.272	0	4.302	0	0	0	
			Douanier			290.611	290.611	0	0	0	0	
			Gemini (kantoor)			80.748	80.748	0	0	0	0	
Totaal					**124.964**	**2.306.868**	**2.427.530**	**4.302**	**0**	**0**	**0**	

5.1.7.2 SPECIFICATIE IN HET BOEKJAAR GEREED GEKOMEN PROJECTEN

Projectgegevens						Investeringen				Toekomstige lasten	
Num-mer	Brief-nummer	Datum	Omschrijving	WTZi-type	Activa-post	WTZi	WMG	Overige	Totaal	Afschrijving WTZi	Rentekosten
						€	€	€	€	€	€
1307			Project Steenbergen (Zuidwal)		783.090	519.491	263.599	0	783.090	0	0
1319			De Viersprong (Beeklaan)		1.273.081	1.197.996	75.085	0	1.273.081	0	0
			Douanier		290.611	173.876	116.735	0	290.611	0	0
			Gemini (kantoor)		80.748	57.625	23.123	0	80.748	0	0
					2.427.530	**1.948.988**	**478.542**	**0**	**2.427.530**	**0**	**0**

BIJLAGE

5.1.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale loop-tijd	Soort lening	Werke-lijke-rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen in 2017	Aflossing in 2017	Restschuld 31 december 2017	Rest-schuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Aflos-sings-wijze	Aflossing 2018	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
BNG	1-mrt-10	406.746	12	Lineair	4,10%	219.016	0	31.288	187.728	31.288	6	Lineair	31.288	Rijksgegarandeerd
BNG	1-apr-10	735.000	22	Lineair	5,80%	532.500	0	532.500	0	0	0	Lineair	0	Hypotheek en pos/neg verklaring
BNG	1-apr-10	735.000	22	Lineair	4,80%	532.500	0	532.500	0	0	0	Lineair	0	Hypotheek en pos/neg verklaring
Totaal						**1.284.016**	**0**	**1.096.288**	**187.728**	**31.288**			**31.288**	

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2017

BATEN

11. Toelichting opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt :	**2017**	**2016**
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten WLZ	34.191.283	34.716.053
Subsidieregeling extramurale behandeling	134.099	220.598
Subsidieregeling overgangsregeling Kapitaallasten	16.341	31.914
Opbrengsten WMO	5.357.281	4.487.962
Opbrengsten Jeugdwet	7.101.178	5.218.602
Opbrengsten in opdracht van andere instellingen	235.579	191.366
Eigen bijdragen en betalingen cliënten voor niet-verzekerde zorg en opbrengsten uit aanvullende zorgverzekering	28.494	28.355
Persoonsgebonden- en volgende budgetten	808.828	675.188
Totaal	47.873.083	45.570.038

12. Toelichting subsidies (exclusief WMO en Jeugdzorg)

De specificatie is als volgt :	**2017**	**2016**
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	145.709	156.221
Subsidies vanwege Provincies en gemeenten	57.072	24.724
Totaal	202.781	180.945

13. Toelichting overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt :	**2017**	**2016**
	€	€
Overige opbrengsten:		
- Opbrengst verkopen	224.495	227.773
- Verhuur onroerend goed	36.036	37.063
- Doorberekende personeelskosten aan derden	80.092	148.985
- Overige	86.152	86.525
Totaal	426.775	500.346

Toelichting

Het wettelijk budget WLZ is voor de intramurale zorg toegenomen, maar voor het extramurale deel afgenomen.
Dit is veroorzaakt door overgang van cliënten van WLZ naar WMO en Jeugdwet.
De toename van WMO en jeugd is te verklaren door toename van het aantal cliënten.

De overige inkomsten zijn nagenoeg vergelijkbaar met 2016.

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2017

LASTEN

14. Personeelskosten

De specificatie is als volgt :	**2017**	**2016**
	€	€
Lonen en salarissen	23.875.528	22.326.200
Sociale lasten	3.904.181	3.703.794
Pensioenpremie	1.898.690	1.797.496
Andere personeelskosten:	0	
- overige personeelskosten	1.509.049	1.717.888
- dotatie voorziening jubilea	245.290	26.345
- dotatie voorziening langdurig zieken	81.089	217.004
- mutatie voorziening ORT	0	309.395
Sub-totaal	31.513.827	30.098.122
Personeel niet in loondienst	2.172.698	2.311.691
Totaal personeelskosten	33.686.525	32.409.813
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	629	599
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

Toelichting
Andere personeelskosten, overige personeelskosten
Onder de post Andere personeelskosten, overige personeelskosten zijn de kosten voor transitievergoedingen opgenomen. De dotaties op de door SDW gevormde voorzieningen betreffen uitkeringen aan medewerkers bij jubilea of bij uitdiensttreding op grond van de pensioenregeling en loondoorbetalingsverplichting bij ziekte langer dan 2 jaar.

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2017

15. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt :	**2017**	**2016**
	€	€
- materiële vaste activa	1.419.418	1.585.196
- afschijving door aanpassing economische levensduur	111.929	0
Totaal afschrijvingen	1.531.347	1.585.196

16. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:	**2017**	**2016**
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa impairment	0	0
Totaal	0	0

Toelichting:
Voor een nadere specificatie van de bijzondere waardevermindering van materiële vaste activa (boekverlies desinvesteringen) wordt verwezen naar het mutatie-overzicht onder 5.1.6.

17. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt :	**2017**	**2016**
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	3.046.938	2.989.438
Algemene kosten	2.922.517	2.810.889
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	796.364	851.658
Onderhoud en energiekosten	1.378.336	1.368.873
Huur en leasing	3.926.955	3.902.566
Dotaties en vrijval voorzieningen	245.000	0
Totaal bedrijfskosten	12.316.110	11.923.424

Toelichting
De hogere algemene kosten betreffen aanschaf devices en accountantskosten 2016.

18. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt :	**2017**	**2016**
	€	€
Rente rekening couranten baten	42.251	8.431
Subtotaal financiële baten	42.251	8.431
Rentelasten	-222.640	-67.626
Sub-totaal financiële lasten	-222.640	-67.626
Totaal financiële baten en lasten	-180.389	-59.195

De hogere rentelasten betreffen de boetrente op de afgeloste leningen.

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2017

LASTEN

19. Bezoldiging bestuurders en toezichthouders

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op SDW van toepassing zijnde regelgeving. Het bezodigingsmaximum in 2017 voor SDW is € 146.000 en klasse III. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor top-funtionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Welke bestuursmodel is van toepassing op uw organisatie?	Eindverantwoordelijke Raad van Bestuur met Raad van Toezicht
Wat is de samenstelling van het bestuur of de directie?	Éénhoofdig

De bezoldiging van de bestuurders en gewezen bestuurders van de zorginstelling over het jaar 2017 is als volgt:

19a	**Naam bestuurder**	**S.C. van Haaften-Harkema**
	Functiegegevens	Directeur/bestuurder
	Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1-31/12
	Omvang dienstverband (in fte)	1,0
	Gewezen topfunctionaris?	nee
	(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
	Individueel WNT-maximum	146.000
	Beloning	121.170
	Belastbare onkostenvergoedingen	0
	Beloningen betaalbaar op termijn	11.007
	Totaal bezoldiging	**132.177**
	-/- Onverschildigd bedrag	**0**
	Totaal bezoldiging 2017	**132.177**

Gegevens 2016

Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/8-31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Beloning	42.361
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn	4.473
Totaal bezoldiging 2016	**46.834**

De bezoldiging van de leden van de raad van toezicht van de zorginstelling over het jaar 2017 is op de volgende pagina opgenomen.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfuntionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

5.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2017

De bezoldiging van de leden van de raad van toezicht van de zorginstelling over het jaar 2017 is als volgt:

19b Functie	Voorzitter drs. G.L.M. van den Bogaert MBA	Lid drs.A. Spaan	Lid ing. M.J.J. Mol MBA
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Individueel WNT-maximum naar rato	21.900	14.600	14.600
Beloning	15.000	10.000	10.000
Belastbare onkostenvergoedingen			
Beloningen betaalbaar op termijn			
Totaal bezoldiging	**15.000**	**10.000**	**10.000**
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1/-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Beloning	15.000	10.000	10.000
Belastbare onkostenvergoedingen			
Beloningen betaalbaar op termijn			
Totaal bezoldiging	**15.000**	**10.000**	**10.000**

Naam	**Lid drs. A.D. Klaren**	**Lid Drs. L. Schippers**
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1-31/12	1/1-31/12
Individueel WNT-maximum naar rato	14.600	14.600
Beloning	10.000	10.000
Belastbare onkostenvergoedingen		
Beloningen betaalbaar op termijn		
Totaal bezoldiging	**10.000**	**10.000**
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1-31/12	n.v.t.
Beloning	10.000	0
Belastbare onkostenvergoedingen		
Beloningen betaalbaar op termijn		
Totaal bezoldiging	**10.000**	**0**

20 Uitkeringen wegens beëindiging diensverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Functie gedurende dienstverband	n.v.t.
Omvang dienstverband in fte	
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëidiging dienstverband	
-/- Onverschuldigd deel	
Totaal uitkeringen wegens beëidiging dienstverband	**0**
Waarvan betaald in 2017	**0**

21. Honoraria accountant	**2017**	**2016**
	€	€
De honoraria van de accountant over 2017 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	60.500	60.500
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	54.450	58.080
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet controle-diensten	0	0
Totaal honoraria accountant	**114.950**	**118.580**

22. Transacties verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling en haar deelnemingen, de bestuurders en
Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.
De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 19 en 20.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Raad van Bestuur van Stichting Dag- en Woonvoorzieningen Verstandelijk Gehandicapten in Westelijk Noord-Brabant heeft de jaarrekening 2017 vastgesteld in de vergadering van 3 april 2018
De Raad van Toezicht van Stichting Dag- en Woonvoorzieningen Verstandelijk Gehandicapten in Westelijk Noord-Brabant heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 7 mei 2018.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die impact hebben op de jaarrekening 2017.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

drs. S.C. van Haaften-Harkema	drs. G.L.M. van den Bogaert MBA
Voorzitter Raad van Bestuur	Voorzitter Raad van Toezicht

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is geen aparte bepaling opgenomen inzake de bestemming van het behaalde resultaat.

5.2.2 Nevenvestigingen

Stichting Dag- en Woonvoorzieningen heeft geen nevenvestigingen.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.